

Opschrift

Vergadering van 17 maart 2025

Nummer: 2025_MV_00188

Onderwerp:

Mondelinge vraag van raadslid Anneleen Van Bossuyt: Strijd tegen drugs in Gentse haven

Raadslid(-leden):

Anneleen Van Bossuyt - N-VA

Bevoegd: Mathias De Clercq

Omschrijving van de vraag

Toelichting:

Begin februari onderschepte de scheepvaartpolitie een voertuig met een lading van 55 kg cocaïne. De bestuurder had de Roemeense nationaliteit. Op het einde van diezelfde maand trof de federale gerechtelijke politie bij een gerichte controle een lading van ongeveer 50 kg cocaïne aan op een zogeheten risicoschip met een bulklading. De straatwaarde hiervan werd geschat op 2,5 miljoen euro.

Naar aanleiding van de eerste drugsvangst verklaarde het Oost-Vlaamse parket: “We blijven de krachten bundelen met de federale gerechtelijke politie voor een drugsvrije haven.” Naar aanleiding van de tweede deden de gerechtelijke politie en het parket een oproep om verdachte zaken of relevante informatie te melden via de politie of Portwatch. Over de drugsproblematiek in de haven stelde ik eerder al vragen. De burgemeester antwoordde o.a. dat een expertengroep de invoering van een Port Security Plan zoals in Antwerpen en Brugge bekijkt. Hierbij werd de nood aan een consortium (met politie op de diverse niveaus, de lokale besturen, North Sea Port, de havenbedrijven, enz.) en de daarbij noodzakelijke financiering vernoemd. Eén en ander zou moeten leiden tot de inzet van extra beveiliging via camera's, drones en sensoren, met aandacht ook – zoals aan Nederlandse zijde – voor informatiedeling, weerbaar havenpersoneel, fysieke barrières, coördinatie tussen de betrokken overheden en instanties, en met ook een afdoend repressieluik. De burgemeester verwees ook naar de nieuwe wet Maritieme beveiliging die havens en havenbedrijven meer mogelijkheden biedt op vlak van beveiliging en toegangscontrole.

Vraag:

1. Hoe evalueert de burgemeester de recente drugsvangsten? Neemt de drugsproblematiek toe of is de politionele aanpak meer succesvol?

2. Wat is de stand van zaken wat betreft het Port Security Plan en het bijhorende consortium? Graag de nodige toelichting over de verschillende aspecten.
3. Wat zijn de resultaten van de meldingstool Portwatch (waarin de eerste Gentse meldingstool Havik geïntegreerd werd?) voor de veiligheid van de Gentse haven?
4. Hoe evalueert de burgemeester de wet Maritieme beveiliging? Leidt deze effectief tot een (drugs)veiliger haven?

Antwoord

Geachte voorzitter, geachte collega Van Bossuyt

De federale politie van Oost-Vlaanderen geeft aan dat het heel moeilijk is om de evolutie van het fenomeen in kaart te brengen.

Ondanks de inzet van politie, parket en douane en het feit dat er afgelopen jaren regelmatig drugs worden onderschept in onze haven, blijft het dark number groot.

De havens van Antwerpen en Rotterdam hebben in 2023 nog 166 ton cocaïne onderschept in tegenstelling tot 2024 waar ze 67 ton in beslag hebben genomen. Deze daling enkel toeschrijven aan de huidige aanpak en de inspanningen van onder andere de European Port Alliance is wat kort door de bocht.

We zien dat de voorbije jaren dat er meer drugs is tegengehouden in de bron -en transitlanden, wat een positieve evolutie is.

Maar onderzoek toont eveneens aan dat drugsmokkelaars innovatiever en creatiever worden in hun modus operandi. Zo stellen onderzoekers vast dat smokkelaars controles proberen te omzeilen door drugs te impregneren in onder andere kledij. De drugs worden nadien aan de hand van een chemisch proces uitgewassen. Een andere evolutie is de overschakeling van containerschepen op bulkschepen. Containers kunnen door een scanner gehaald worden, het zoeken van een lading cocaïne in bulk is als zoeken naar een naald in een hooiberg.

Het risico op een verschuiving naar North Sea Port, dat een bulkhaven is, is dus reëel. De voorbije jaren heb ik het risico op dit zogenaamd waterbedeffect hoog op de agenda geplaatst bij de bovenlokale overheden.

Ik ben dan ook verheugd te lezen dat het federaal regeerakkoord aandacht heeft voor het waterbedeffect binnen de eigen landsgrenzen. Een nagel waar we lang op geklopt hebben, vanuit Gent.

Voor de beveiliging van ons havengebied en de controle van schepen dient bijkomende actie ondernomen te worden. Het project North Sea Port wordt verdergezet en opgevolgd door de stuurgroep.

Vier van de zes deelprojecten werden reeds gerealiseerd. Zo biedt het nationaal meldpunt "PORTWATCH" een eenduidig en toegankelijk platform voor het rapporteren van verdachte activiteiten rond de haven. De federale politie van Oost-Vlaanderen laat weten dat ze sinds de oprichting een klein jaar geleden in totaal 32 meldingen mocht ontvangen. Dankzij de middelen vanuit het Drugscmissariaat, toegekend aan de gouverneur, komt de volledige realisatie van het ambitieus project in zicht. De bijkomende middelen moeten dienen voor onderzoek en implementatie van maatregelen die zich richten op het

versterken van het toezicht en de beveiliging van de haveninfrastructuur op het grondgebied van de provincie Oost-Vlaanderen.

Met de toegekende middelen werd eind vorig jaar het eerste bestek in de markt geplaatst. De doelstelling van dit bestek is tweeledig.

Ten eerste het ontwikkelen en professionaliseren van een governance model met het oog op een structurele, integrale en geïntegreerde aanpak van de veiligheidsproblematiek. En ten tweede het uitvoeren van een behoefteanalyse bij de betrokken partners en de opmaak van een investeringsprogramma.

Deze aanbesteding is gegund aan Universiteit Gent onder leiding van professor Colman.

We zijn verheugd dat haar expertise, onder andere opgedaan als Nationaal Drugcoördinator, wordt ingezet bij dit project. Tegen eind 2025 zouden de eerste resultaten moeten gekend zijn.

Het bestek voor de haalbaarheidsstudie voor een cameraschild werd eveneens in de markt geplaatst. Begin april volgt de gunning.

Uiteraard zal de implementatie van het multidisciplinair veiligheidsplan de nodige financiering vragen. Ik verwijs graag naar het Nederlands Mainport programma waar de hogere overheden middelen toekennen aan multidisciplinaire samenwerkingen in het kader van de strijd tegen georganiseerde (drugs)criminaliteit in toegangspoorten. Het federaal regeerakkoord alludeert op dergelijke financiering. We hopen dat we hier samen met Federale en Vlaamse overheid belangrijke stappen kunnen zetten.

De wet maritieme beveiliging is een sterke juridische basis om misdaad in de haven tegen te gaan. De wet onderging recent een aantal wijzigingen. De havenkapitein van North Sea Port laat ons weten dat deze aanpassingen en aanvullingen er gekomen zijn op vraag van de diverse betrokken actoren en deze een duidelijke meerwaarde bieden op het terrein. De recente aanpassingen breiden de mogelijkheden uit wat betreft screenings en cameragebruik.

Via het LCMB – Local Community for Maritime Security - worden Gentse bedrijven geholpen om aan deze wetgeving te voldoen, want er worden wel degelijk serieuze inspanningen van de bedrijven verwacht. Het gaat niet enkel om financiële inspanningen, maar zeker ook om een mentaliteitswijziging.

De strijd tegen drugsmokkel via de havens vraagt een intense samenwerking. De samenwerking tussen de private en publieke spelers maar ook tussen de Vlaamse havens is erg belangrijk en verloopt steeds beter. De kracht van zo'n samenwerking zit hem in elkaar makkelijker vinden en elkaar versterken. Hiervoor is de wet Maritieme beveiliging een uiterst krachtig hulpmiddel.

U ziet collega's dat we de voortdurende uitdaging die de strijd tegen drugsmokkel in de Gentse haven met zich meebrengt, aangaan. Ik heb veel vertrouwen in het project rond de governance structuur en de behoefteanalyse in het kader van de havenveiligheid.

Daarnaast zijn een multidisciplinaire aanpak en bijkomende financiering essentieel. Ik hoop dat de federale overheid hier ook de nodige middelen voor uittrekt en dat u als minister hier mee voor ijvert vanuit maatschappelijk belang.

Ik roep daarom verder op tot voortzetting en uitbreiding van deze inspanningen, met nadruk op samenwerking tussen alle verschillende actoren.

Mathias De Clercq

Burgemeester
